

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 4135/2022
24.11.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Катарине Манојловић Андрић, председника већа, Гордане Џакула и Јелене Ивановић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Бранислав Манић, адвокат из ..., против туженог Опште болнице „Панчево“ из Панчева, чији је пуномоћник Александра Смилевски, адвокат из ..., ради исплате, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2655/22 од 08.09.2022. године, у седници већа одржаној 24.11.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиље изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2655/22 од 08.09.2022. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиље за накнаду трошкова ревизијског поступка.

ОДБИЈА СЕ захтев туженог за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Панчеву П1 419/201 од 16.05.2021. године, ставом првим изреке, дозвољено је објективно преиначење тужбе. Ставом другим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиље и обавезан тужени да јој, за период од маја 2018. године закључно са априлом 2021. године, исплати по основу неисплаћених трошкова за исхрану у току рада – топлог оброка и по основу неисплаћених трошкова регреса за коришћење годишег одмора, појединачно опредељене месечне новчане износе са законском затезном каматом на те износе од означених датума до исплате. Ставом трећим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиље у делу којим је тражила да се обавезе тужени да јој за период од маја 2018. године закључно са априлом 2021. године, на име накнаде трошкова за исхрану у току рада и трошкова регреса за коришћење годишег одмора исплати износе од укупно досуђених до тражених појединачно опредељене у овом ставу изреке. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужени да тужиљи накнади трошкове парничног поступка у износу од 101.865,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 2655/22 од 08.09.2022. године, ставом првим изреке, преиначена је првостепена пресуда у ставу другом изреке, тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев тужиље да се обавезе тужени да јој за период од маја 2018. године закључно са априлом 2021. године, накнади трошкове

исхране у току рада и трошкове регреса за коришћење годишњег одмора. Ставом другим изреке, преиначнео је решење о трошковима садржано у ставу четвртом изреке првостепене пресуде, тако што је одбијен захтев тужиље за накнаду трошкова парничног поступка и обавезана тужиља да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 88.000,00 динара. Ставом трећим изреке, обавезана је тужиља да туженом накнади трошкове поступка по жалби у износу од 98.000,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужиља је благовремено изјавила ревизију, побијајући је због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешне примене материјалног права и погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања.

Тужени је поднео одговор на ревизију захтевајући накнаду за трошкове састава овог одговора.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2) Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11, 49/13-УС, 74/13-УС, 55/14, 87/18 и 18/20) – у даљем тексту: ЗПП и утврдио да ревизија тужиље није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2) ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а указивање на битну повреду одредаба парничног поступка из тачке 12) наведеног члана, не представља разлог због кога ревизија, у смислу члана 407. став 1. тачка 2) ЗПП, може да се изјави.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиља је запослена код туженог на радном месту ... од 1988. године. Са туженим је 15.10.2018. године закључила уговор о раду на неодређено време, са пуним радним временом, ради обављања послова ... у којима се пружају здравствене услуге у Служби за Тужени је здравствена установа јавног карактера, основана на територији Републике Србије. Зарада тужиље за обављени рад и време проведено на раду утврђена је тако тако што се основица за обрачун и исплату коју утврђује Влада РС помножи са коефицијентом 12,59 и на тако утврђену зараду се додаје 0,4% на бруто зараду за сваку навршену годину радног стажа. Тужиља је у периоду потраживања обављала рад код туженог. У спорном периоду тужени није организовао исхрану у току рада, а у обрачунским листама није исказао део зараде који се односи на накнаду исхране у току рада и трошкова за регрес за коришћење годишњег одмора. Такође, Посебни колективни уговори за здравствене установе чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе из 2015. године, 2019. године и 2020. године, који су били у примени у спорном периоду нису предвиђали, нити прописивали право запослених на накнаду наведених трошкова. На основу налаза и мишљења вештака за економско-финансијску област утврђена је висина потраживања тужиље (за период од маја 2018. године закључно са априлом 2021. године) на име неисплаћене накнаде трошкова за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора, у две варијанте. Првостепени суд је ценио налаз и мишљење судског вештака и прихватио варијанту у којој је вештак за спорни период обрачун извршио у складу параметрима за законску минималну зараду у Републици Србији.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је делимично усвојио тужбени захтев тужиље сматрајући да јој припада право на накнаду трошкова исхране у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора у висини месечне накнаде, сходно параметрима за законску минималну зараду у Републици Србији. У околностима када Посебни колективни уговори за здравствене установе не садрже конкретну регулативу која утврђује висину ових накнада, нити уопште прописује право запослених на накнаду трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, првостепени суд је оценио да се примењују општи прописи о раду, и то члан 118. став 1. тач. 5) и 6) Закона о раду.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду тако што је одбио тужбени захтев тужиље за исплату наведених накнада, закључујући да је тужиљи исплаћена плата према коефицијенту утврђеном у складу са одредбама Закона о платама у државним органима и јавним службама, а у којем су садржане и наведене накнаде, те да околност да висина трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора није номинално исказана, не представља разлог због којег запослени може са успехом да тражи исплату ових трошкова.

Неосновано се ревизијом указује да се наведени закључак другостепеног суда заснива на погрешној примени материјалног права.

Одредбом члана 2. став 2. Закона о раду, прописано је да се његове одредбе примењују и на запослене у државним органима, органима територијалне аутономије и локалне самоуправе и јавним службама, ако законом није друкчије одређено. С обзиром да је тужени јавна служба, то се, по оцени Врховног касационог суда, на зараде и друга примања запослених код туженог примењује Закон о платама у државним органима и јавним службама ("Службени гласник РС" бр. 34/01, са новелама).

Законом о платама у државним органима и јавним службама („Службени гласник РС“ бр. 34/01 ... 21/16 и др.), одредбом члана 1, између осталог прописано је да се овим законом уређује начин утврђивања плата, додатака, накнада и осталих примања запослених у јавним службама који се финансирају из буџета Републике, Аутономне покрајне и јединице локалне самоуправе, а чланом 4. став 2. наведеног закона прописано је да коефицијент за обрачун плате садржи додаток на име накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора.

Врховни касациони суд налази да је износ накнаде за исхрану у току рада и регреса садржан у коефицијенту према коме је тужиљи исплаћивана плата, у складу са чланом 4. став 2. Закона о платама у државним органима и јавним службама, због чега нема право на новчану накнаду коју потражује постављеним тужбеним захтевом, обрачунату према параметрима из Општег колективног уговора из 2008. године („Службени гласник РС“ бр. 50/08 и 104/08, Анекс 1. и 2.), а како је то правилно закључио и другостепени суд.

Супротно наводима ревизије, правилан је закључак другостепеног суда да се не може прихватити став првостепеног суда о примени одредби Закона о раду, јер се на запослене у јавним здравственим службама примењује посебан режим радних односа. Наиме, није спорно да се из коефицијента основне плате за тужиљу од 7,34 у исплатним листама не види структура, односно који номинални износи представљају наведене накнаде, али сама та чињеница не ствара основ за њихову исплату, с обзиром

да је право запослених на накнаду трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора реализовано као саставни део коефицијента радног места сваког запосленог на основу члана 4. став 2. Закона о платама у државним органима и јавним службама у ком случају се не обрачунава и не исплаћује као посебна накнада.

Из наведених разлога, применом члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у ставу првом изреке.

Како је ревизија тужиље одбијена, одбијен је и њен захтев за накнаду трошкова ревизијског поступка, док трошкови састава одговора на ревизију туженог не представљају трошкове који су били потребни ради вођења парнице, па је на основу члана 153. и члана 154. став 2. ЗПП одлучено као у ставу другом и трећем изреке.

**Председник већа – судија
Катарина Манојловић Андрић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић